

Sygn. akt I Ns 262/11

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2013 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Krzysztof Skowron

Protokolant Ewelina Urbańska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2013 r. w Zgorzelcu

sprawy z wniosku **T. C.** ((...) 9/7, (...)-(...) Z.)

przy udziale **N. C., E. C. i S. C.**

o stwierdzenie nabycia spadku po A. C. urodzonym w dniu (...) w S., synu P. i M. zd. B., zmarłym w dniu 15 lutego 2011 r. w Z., ostatnio zamieszkałym w Z.

1. stwierdza, że spadek po A. C. na podstawie testamentu ustnego z 10 lutego 2011 r. nabyła w całości T. C.,
2. nakazuje wnioskodawczyni, T. C., żeby uiściła na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgorzelcu kwotę 168 zł tytułem zwrotu poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków,
3. nakazuje uczestnikowi N. C., żeby uiścił na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgorzelcu kwotę 636,13 zł tytułem zwrotu poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków.

Sygn. akt I Ns 262/11

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni, T. C., wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po A. C. (w całości przez nią, na podstawie testamentu ustnego).

Uczestnik N. C. zakwestionował ważność testamentu.

Uczestniczka E. C. sprzeciwiła się wnioskowi w nadanym mu przez T. C. kształcie.

Kurator uczestnika S. C. nie zgłosił żadnych zastrzeżeń do treści wniosku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. C. zmarł 15 lutego 2011 r. W chwili śmierci pozostawał w związku małżeńskim z T. C.. Miał troje dzieci: E. C., N. C. i L. C.. Jego córka L. zmarła w 2004 r.; pozostawiła jednego syna – S. C..

A. C. w ostatnich dniach życia przebywał w szpitalu; rozpoznano u niego rozsiany proces nowotworowy. Przeczuwał, że wkrótce umrze. 10 lutego 2011 r., na 5 dni przed śmiercią, w obecności trzech świadków (I. P., E. S. i A. F.), oświadczył (powiedział), że cały swój majątek na wypadek śmierci przekazuje żonie - T. C.. Był w tym czasie w stanie w sposób samodzielny i swobodny powziąć decyzję co do treści rozrządzeń testamentowych i wyrazić swoją wolę w tym zakresie; nie stanowił do tego przeszkody ani jego ogólny stan zdrowia (stadium choroby), ani przyjmowane lekarstwa.

(dowód:

- odpis skrócony aktu zgonu nr (...) z 17 lutego 2011 r., odpis skrócony aktu małżeństwa nr (...) z 10 marca 2011 r., odpis skrócony aktu urodzenia nr (...) z 2 maja 1975 r., odpis skrócony aktu urodzenia nr (...) z 9 marca 2011 r., odpis skrócony aktu zgonu nr (...) z 19 maja 2004 r. [k 4];
- zapewnienie spadkowe T. C. [k 8];
- zeznania świadków I. P., E. S. i A. F. [k 28];
- zeznania świadka A. L. [k 117];
- opinia biegłego J. M. wraz z wyjaśnieniami [k 120-124, 154];
- dokumentacja medyczna [k 157]

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu.

Testament, który został sporządzony w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, jest nieważny (art. 945 § 1 k.c.). Uczestnik N. C. kwestionował ważność testamentu, powołując się na tę właśnie przesłankę. W efekcie zdolność spadkodawcy do testowania została zweryfikowana przez biegłego z zakresu psychiatrii. Przygotowana przez biegłego opinia nie zawierała błędów (w takim zakresie, w jakim podlegało to kontroli Sądu – w jakim Sąd mógł to zweryfikować), nielogiczności lub niespójności pozwalających na jej podważenie. Wynikało z niej, że ani postęp choroby nowotworowej, ani sposób leczenia spadkodawcy nie wpływał ujemnie na jego umiejętność rozeznania sytuacji i sporządzenia testamentu. Nie było też żadnych przesłanek przemawiających za tym, że przeświadczenie o nadchodzącej śmierci wykluczyło po stronie spadkodawcy możliwość swobodnego i świadomego zredagowania testamentu.

Spadkodawca sporządził testament ustny; rozrządzenia na wypadek śmierci ogłosił (wypowiedział) w obecności trzech świadków (art. 952 § 1 k.c.). Spodziewał się wówczas, że wkrótce umrze (przeczuwał, że już stamtąd nie wyjdzie [zeznania A. F.]; odnosił wrażenie, że brat jest zły, że musi z tego świata zejść [zeznania A. L.]); obawa rychłej śmierci znajdowała też swoje obiektywne potwierdzenie – 5 dni po sporządzeniu testamentu spadkodawca zmarł. Istnienie stanu takiej obawy nie było kwestionowane przez uczestnika N. C. (oświadczenie jego pełnomocnika - k 110), który był zainteresowany podważeniem testamentu (inicjował postępowanie dowodowe w tym kierunku).

Oświadczenie obejmujące rozrządzenia spadkodawcy zostało spisane przez T. C. (zapewnienie spadkowe – k 8); jako osoba, która została wskazana jako jedyny spadkobierca, nie mogła być świadkiem testamentu (art. 957 § 1 k.c.); nie była też osobą trzecią w rozumieniu przepisu art. 952 § 2 k.c. (por. postanowienie SN z 16 lipca 2003 r., V CKN 434/01). W takich warunkach treść testamentu została zrekonstruowana w oparciu o zeznania świadków I. P., E. S. i A. F. (art. 952 § 3 k.c.). Świadkowie ci zgodnie potwierdzili, że spadkodawca chciał, żeby cały jego majątek po jego śmierci przypadł T. C.. W treści ich zeznań nie pojawiły się elementy, które rzucałyby cień na ich (świadków) wiarygodność.

Świadek E. S. – inaczej niż pozostałe osoby obecne przy sporządzeniu testamentu – nie pamiętała, czy spadkodawca ogłosił ustnie postanowienia testamentowe. Jej wątpliwości w tym zakresie nie skutkowały wyłączeniem możliwości stwierdzenia testamentu ustnego (a w konsekwencji – przyjęciem, że w sprawie wchodzi w rachubę dziedziczenie ustawowe); zgodność zeznań świadków testamentu ustnego ma dotyczyć wyłącznie jego treści - w pozostałym zakresie zeznania te podlegają ocenie w sposób przewidziany w przepisie art. 233 § 1 k.p.c. (por. postanowienie SN z 25 marca 1974 r., III CRN 5/74 i postanowienie SN z 22 grudnia 1998 r., II CKN 106/98). W sytuacji, gdy E. S. nie wykluczała w sposób stanowczy, że spadkodawca powiedział, jaka jest jego ostatnia wola (okoliczność ta zatarła się w jej pamięci), a pozostali świadkowie oraz spadkobierczyni utrzymywali, że treść testamentu została ogłoszona ustnie (w szczególności A. F. - przesłuchiwany bezpośrednio po E. S. - z całą mocą zapewnił, że spadkodawca nie ograniczył się jedynie do

prośby o podpisanie oświadczenia spisanego przez jego żonę, ale przedstawił na głos podjęte przez siebie decyzje w przedmiocie dziedziczenia po sobie), Sąd przyjął, że przebieg zdarzeń został w tym zakresie zreferowany w sposób zgodny z rzeczywistością przez I. P., A. F. i T. C..

A. C. powołał do całości spadku tylko jedną osobę – T. C. (art. 959 k.c.); ona jest zatem jego jedynym spadkobiercą.

Wydatkami na poczet wynagrodzenia kuratora uczestnika S. C., które nie znajdowały pokrycia we wniesionej zaliczce, została obciążona wnioskodawczyni, jako osoba, która zgłosiła wniosek o ustanowienie kuratora, natomiast poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkami związanymi z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego został obciążony uczestnik N. C., jako osoba, która złożyła taki wniosek dowodowy (art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 113 ust. 2 pkt 1 tej ustawy w zw. z art. 520 § 1 k.p.c.).